Úr az idõ felett

â€žHa egy barÃ¡tom Ã¡tszÃ³l a
kerÃ-tÃ©sen, Ã©s lassÃº poroszkÃ¡lÃ¡sra fogja lovÃ¡t, nem maradok egy helyben, mereven
nÃ©zve a felÃ¡satlan domboldalt, Ã©s nem csak onnan kiÃ¡ltom neki: Â»Mit akarsz?Â«
AzÃ©rt nem, mert ez a beszÃ©lgetÃ©s ideje. HosszÃº nyelû Ã¡sÃ³mat a puha fÃ¶ldbe
nyomom, majd a kõkerÃ-tÃ©shez ballagok a barÃ¡tommal beszÃ©lgetni." - Robert Frost

Salamon felhÃ-vta a figyelmÃ¼nket az idõ fontossÃ¡gÃ¡ra. â€žMindennek megszabott ideje van, megvan az
ideje minden dolognak az Ã©g alatt" (PrÃ©d 3:1).

Idõ. JÃ©zus az idõ
Ura is. Uralma az eddig bemutatott terÃ¼leteken valamilyen formÃ¡ban mindenÃ¼tt
nyilvÃ¡nvalÃ³vÃ¡ vÃ¡lt. De mi is az idõ, ami felett uralkodik? Miben nyilvÃ¡nul meg
az idõ feletti uralma? Mi a jelentõsÃ©ge ennek az emberek szÃ¡mÃ¡ra?

ElõszÃ¶r
figyeljÃ¼k meg a szÃ³tÃ¡r meghatÃ¡rozÃ¡sÃ¡t! A Britannica
Hungarica VilÃ¡genciklopÃ©dia (Magyar VilÃ¡g KiadÃ³, 1997.) szerint: â€žAz idõ
mÃ©rt, vagy mÃ©rhetõ periÃ³dus, tÃ©rbeli dimenziÃ³ nÃ©lkÃ¼li folytonossÃ¡g." A Magyar Ã‰rtelmezõ KÃ©ziszÃ³tÃ¡r (AkadÃ©
KiadÃ³, Budapest, 1972.) az idõnek, mint fõnÃ©vnek kilenc jelentÃ©sÃ©t sorolja fel,
amelyek kÃ¶zÃ¼l az elsõ jelentÃ©s magyarÃ¡zata Ã-gy hangzik: â€žAz idõ - a valÃ³sÃ¡gnak
az a vonÃ¡sa, hogy azt [vagyis a valÃ³sÃ¡got] egymÃ¡s utÃ¡n kÃ¶vetkezõ mozzanatok
Ã¶sszefÃ¼ggõ folyamatÃ¡nak, tÃ¶rtÃ©nÃ©snek fogjuk fel."

Ha elmÃ©lyedÃ¼nk
a relativitÃ¡s- Ã©s kvantumelmÃ©let nagyszerû gondolatÃ¡ban, az idõ Ãºj Ã©s
kÃ¼lÃ¶nleges Ã©rtelmezÃ©sÃ©vel talÃ¡lkozhatunk. Ekkor mÃ¡r kezdjÃ¼k sejteni, mennyire
vÃ©ges az emberi felfogÃ³kÃ©pessÃ©g. Az idõ Ãºgy jelenik meg, mint a termÃ©szet
mozgatÃ³ ereje, a termÃ©szet tÃ¶rvÃ©nye, ami annyira valÃ³sÃ¡gos Ã©s meghatÃ¡rozÃ³, mint
a gravitÃ¡ciÃ³ tÃ¶rvÃ©nye. A termÃ©szet tÃ¶bbi tÃ¶rvÃ©nyÃ©hez hasonlÃ³an azonban lehetnek
olyan esetek, amelyekre vagy nincs hatÃ¡ssal az idõ, vagy pedig hatÃ¡sa egÃ©szen
mÃ¡s, mint amihez hozzÃ¡szoktunk.

Gondoljunk
csak bele, hogy a fÃ©ny csaknem kijÃ¡tsza az idõ tÃ¶rvÃ©nyÃ©t. A tudÃ³sok
meghatÃ¡rozÃ¡sa szerint kb. 300 000 km-t tesz meg mÃ¡sodpercenkÃ©nt. Az idõ
tÃ¶redÃ©kÃ©t mÃ©g felfedezhetjÃ¼k itt, de hogy viszonyul ehhez Ã¡ltalÃ¡nos
idõfogalmunk? Minden vÃ¡ltozik. A vilÃ¡g teljes 6000 esztendõnyi tÃ¶rtÃ©nelme
belefÃ©r a mÃ¡sodperc tÃ¶redÃ©kÃ©be. Ha a fÃ©nysebessÃ©get elÃ©rnÃ©k, a testek
Ã¡talakulva energiÃ¡vÃ¡ vÃ¡lnÃ¡nak, majd lelassulva ismÃ©t visszaalakulnÃ¡nak testtÃ©.
Az idõ, ahogy mi ismerjÃ¼k lÃ©nyegÃ©ben megszûnik lÃ©tezni. A fentiekben kÃ¶zÃ¶lt
meghatÃ¡rozÃ¡sunk Ã©rtelmÃ©ben kilÃ©pÃ¼nk az idõbõl, Ã©s Ã¡tjutunk egy mÃ¡sik, vagy ki
tudja hanyadik lehetsÃ©ges dimenziÃ³ba, ahol mÃ¡r nem kÃ¶tnek a hÃ¡romdimenziÃ³s
vilÃ¡gban ismert tÃ¶rvÃ©nyek.

Ã•ltalÃ¡ban mÃ¡r
nem lÃ³hÃ¡ton utazunk, Ã©s nem Ã¡sÃ³val lazÃ-tjuk fel a szÃ¡ntÃ³fÃ¶ldet, mÃ©gis elfogadjuk Robert Frost idÃ©zett gondolatÃ¡t, hiszen Ã©rtjÃ¼k, mire utal az idõvel kapcsolatban, Ã©s azt is, hogyan irÃ¡nyÃ-tja tetteinket az idõ. Ã‰letÃ¼nk legtÃ¶bb dÃ¶ntÃ©sÃ©t az idõ-szabta korlÃ¡tokon belÃ¼l hozzuk. Salamon szavait is kÃ¶nnyen megÃ©rthetjÃ¼k, Ã©s talÃ¡n sokszor idÃ©zzÃ¼k is, anÃ©lkÃ¼l, hogy tudnÃ¡nk, ez az idÃ©zet a BibliÃ¡bÃ³l szÃ¡rmazik. (TalÃ¡n az ateistÃ¡kat ez kissÃ© zavarja.) De mi a vÃ©lemÃ©nye minderrõl Istennek, JÃ©zusnak? A legelejÃ©n mÃ¡r leszÃ¶geztÃ¼k, hogy Isten az idõ Ura. Mit Ã©rtÃ¼nk ezen? Azt, hogy Õ teremtette az idõt. Ha tehÃ¡t Õ teremtette az idõt, akkor a teremtÃ©s elõtt az idõ nem lÃ©tezett. Volt olyan is, amikor idõ nem lÃ©tezett? (A mi fogalmaink szerint kÃ©ptelensÃ©g elszakadni az idõtõl, mÃ©g ha megprÃ³bÃ¡ljuk is elkÃ©pzelni, milyen lenne.) MÃ©gis, emberi megfogalmazÃ¡sban Ã-gy hangzik: idõ nÃ©lkÃ¼li idõ. TovÃ¡bbÃ¡, a Teremtõt nem szorÃ-thatja korlÃ¡tok kÃ¶zÃ© sajÃ¡t teremtmÃ©nye. Ez az Ã¡llÃ-tÃ¡s igaz volt akkor, Ã©s igaz most is. Amikor JÃ©zus emberrÃ© lett, Ãºgy dÃ¶ntÃ¶tt, hogy a mi dimenziÃ³ink Ã¡ltal szabÃ¡lyozott vilÃ¡gba lÃ©p be. JÃ©zus â€žegÃ©sz Ã©letÃ©n Ã¡t Ã¶sszhangban Ã©lt a termÃ©szet tÃ¶rvÃ©nyeivel. Testileg Ã©s lelkileg pÃ©ldÃ¡t adott" - (Ellen G. White: JÃ©zus Ã©lete, 34. old.). A Mester Ã©letÃ©ben mindennek megvolt az ideje. JÃ©zus Isten, Ã-gy szÃ¡mos mÃ¡s dimenziÃ³ Ã©s termÃ©szeti tÃ¶rvÃ©ny is rendelkezÃ©sÃ©re Ã¡llt, hogy szÃ¼ksÃ©g esetÃ©n hasznÃ¡lja. â€žA termÃ©szet tÃ¶rvÃ©nyei - ahogy Ã¡ltalÃ¡ban nevezik - azok a tÃ¶rvÃ©nyek, amelyeket az emberek megismerhetnek a fizikai vilÃ¡got irÃ¡nyÃ-tÃ³ tÃ¶rvÃ©nyekbõl. De milyen korlÃ¡tozott a tudÃ¡suk, Ã©s milyen Ã³riÃ¡si az a terÃ¼let, amelyben a Teremtõ sajÃ¡t tÃ¶rvÃ©nyeivel Ã¶sszhangban Ã©s a vÃ©ges lÃ©nyek felfogÃ³kÃ©pessÃ©gÃ©t vÃ©gtelen messze meghaladÃ³an tud cselekedni!" - (Ellen G. White: PÃ¡triÃ¡rkÃ¡k Ã©s prÃ³fÃ©tÃ¡k, 84. old.)

Mi is a csoda?
Ã•gy hatÃ¡rozhatnÃ¡nk meg: â€žOlyan nem hÃ©tkÃ¶znapi esemÃ©ny, amelynek sorÃ¡n nyilvÃ¡nvalÃ³, hogy Isten beleavatkozik az emberek Ã¼gyeibe", vagy â€žegy Istentõl szÃ¡rmazÃ³ termÃ©szeti jelensÃ©g", olyasvalami, amit nem tudunk megmagyarÃ¡zni, mert olyan termÃ©szeti tÃ¶rvÃ©nyek alapjÃ¡n tÃ¶rtÃ©nik, amelyek meghaladjÃ¡k az embernek adatott felfogÃ³kÃ©pessÃ©get. DE a csoda nem varÃ¡zslat, nem hÃ³kuszpÃ³kusz, nem csalÃ¡s Ã©s nem is elrugaszkodott emberi fantÃ¡ziÃ¡nk szÃ¼lemÃ©nye. A csoda olyan termÃ©szeti tÃ¶rvÃ©nyek kÃ¶rein belÃ¼l vÃ©grehajtott isteni cselekedet, amelyeket nem ismerÃ¼nk meg addig, amÃ-g jelenlegi, bûnÃ¶s Ã¡llapotunkban vagyunk. â€žA termÃ©szet a TeremtõjÃ©nek szolgÃ¡ja. Isten nem helyezi tÃ¶rvÃ©nyeit hatÃ¡lyon kÃ-vÃ¼l, sem nem dolgozik velÃ¼k ellentÃ©tben, hanem Ã¡llandÃ³an eszkÃ¶zeikÃ©nt hasznÃ¡lja õket" - (Ellen G. White: PÃ¡triÃ¡rkÃ¡k Ã©s prÃ³fÃ©tÃ¡k, 85. old.).

FigyeljÃ¼k meg
Ãºjra azokat a tÃ¶rtÃ©neteket, amelyeket a hÃ©ten tanulmÃ¡nyozunk! Olvassuk el Ãºjra JÃ©zus csodÃ¡it, amelyeket Ãºjra Ã©s Ãºjra elbeszÃ©lnek az evangÃ©liumok! Olvassuk el azt a csaknem mulatsÃ¡gos (ezt mondhatnÃ¡nk, ha nem lenne olyannyira szÃ-vfÃ¡jdÃ-tÃ³) jeruzsÃ¡lemi tÃ¶rtÃ©netet! EvangÃ©liuma 5. fejezetÃ©ben JÃ¡nos beszÃ¡mol arrÃ³l, hogy JÃ©zus belÃ©pett a Juhkapun Ã©s elhaladt a szÃ©pen kialakÃ-tott Bethesda tÃ³ mellett. A nÃ©v talÃ¡n az â€žolajfÃ¡k hÃ¡za", vagy â€ža kegyelem hÃ¡za" kifejezÃ©sbõl eredhet. A medence egy hatalmas Ã©pÃ¼letben helyezkedett el, Ã¶t gyÃ¶nyÃ¶rû, csiszolt fehÃ©r mÃ¡rvÃ¡nybÃ³l faragott oszlopcsarnokkal, kÃ¶zÃ¼lÃ¼k az egyik kettÃ©osztotta a medencÃ©t, a tÃ¶bbi pedig azt Ã¶lelte kÃ¶rÃ¼l. A tÃ³ a templomtÃ³l Ã©szakra, a vÃ¡ros Ã©szakkeleti rÃ©szÃ©n, a szintÃ©n Bethesda nevet viselõ kÃ¼lvÃ¡rosban volt. Mindig rengeteg ember vÃ¡rakozott ott a csodÃ¡ra, ami remÃ©nyeik szerint kigyÃ³gyÃ-thatta volna õket a betegsÃ©gbõl, amiben azÃ©rt szenvedtek, mert egÃ©sz Ã©letÃ¼kben figyelmen kÃ-vÃ¼l hagytÃ¡k Isten termÃ©szeti Ã©s egÃ©szsÃ©gÃ¼gyi tÃ¶rvÃ©nyeit. A JÃ©zus Ã©lete cÃ-mû kÃ¶nyvbõl megtudhatjuk, hogy a zarÃ¡ndokok tÃ¶megei sÃ³vÃ¡rogva vÃ¡gytak a gyÃ³gyulÃ¡sra, Ã-gy amikor a vÃ-z fodrozÃ³dni kezdett, az emberek nagy igyekezetÃ¼kben egymÃ¡st tapostÃ¡k halÃ¡lra.

â€žTÃ¶bben
odaÃ©rtek, Ã©s a parton haltak meg" - (Ellen G. White: JÃ©zus Ã©lete, 159. old.). HÃ¡t nem Ã©ppen Ãºgy hangzik ez, mint... Semmi
szÃ-n alatt el nem mennÃ©k oda!

Ekkor lÃ©p
szÃ-nre JÃ©zus. A kÃ¶nyv, amibõl az imÃ©nt idÃ©ztÃ¼nk, Ã-gy folytatja az elbeszÃ©lÃ©st: JÃ©zus â€žegyedÃ¼l sÃ©tÃ¡lt, lÃ¡thatÃ³lag elmÃ©lkedett (ma Ãºgy mondanÃ¡nk: gondolataiba mÃ©lyedt)... LÃ¡tta a nyomorult szenvedõket... VÃ¡gyott arra, hogy ...minden szenvedõt meggyÃ³gyÃ-tson, de szombatnap volt. TÃ¶megek mentek a templomba istentiszteletre. A termÃ©szet tÃ¶rvÃ©nyei is Isten tÃ¶rvÃ©nyei, Ã©s Ã©ppen Ãºgy isteni eredetûek, mint a TÃ-zparancsolat." - (Ellen G. White: Elõtted
az Ã©let, 196. old.).

Ezek az
emberek Ã¡thÃ¡gtÃ¡k a termÃ©szet tÃ¶rvÃ©nyeit. Ãšgy gondoltÃ¡k, megtartjÃ¡k a TÃ-zparancsolatot. JÃ©zus tudta, mi tÃ¶rtÃ©nne, ha megtennÃ©, amire vÃ¡gyott. â€žEgy ilyen gyÃ³gyÃ-tÃ¡s annyira felszÃ-tanÃ¡ a zsidÃ³k elõÃ-tÃ©leteit, hogy rÃ¶videsen vÃ©get vetnÃ©nek munkÃ¡jÃ¡nak." Viszont hamar rÃ¡jÃ¶ttek volna, hogy â€žugyanaz a hatalom, amely fenntartja a termÃ©szetet, munkÃ¡lkodik az emberben is" - (Ellen G. White: Elõtted az Ã©let, 97. old.). De akkor megpillantott egy embert, â€žakinek Ã¡llapota mindenkinÃ©l nyomorÃºsÃ¡gosabb volt". LÃ¡ttÃ¡l mÃ¡r valakit, akikre illik ez a leÃ-rÃ¡s? Valahol egy utcasarkon, a nagy belvÃ¡rosi hÃ¡zak Ã¡rkÃ¡dja alatt szutykos ember kuporog, elõtte egy kis doboz, benne nÃ©hÃ¡ny aprÃ³pÃ©nzzel. Borzalmas! A tÃ¶rtÃ©net folytatÃ³dik: â€žBetegsÃ©ge jÃ³rÃ©szt sajÃ¡t bûneinek kÃ¶vetkezmÃ©nye volt..." TehÃ¡t megÃ©rdemelte, igaz? Az egÃ©szsÃ©gÃ¼gyi hatÃ³sÃ¡gnak kellene elszÃ¡llÃ-tani az utcÃ¡rÃ³l! â€žEgyedÃ¼l, barÃ¡tok nÃ©lkÃ¼l tengette Ã©letÃ©t ez a szenvedõ... Ã©s mÃ¡r Ãºgy Ã©rezte, hogy kivettetett Isten kegyelmÃ©bõl... Nem tudta felvenni a versenyt az Ã¶nzõ, tÃ¼lekedõ tÃ¶meggel... Igyekezete Ã©s Ã¡llandÃ³ csalÃ³dÃ¡sa teljesen felõrÃ¶ltÃ©k maradÃ©k erejÃ©t." Ekkor egy hangot hallott: â€žAkarsz-e meggyÃ³gyulni?" Nos, ha ez nem ostoba kÃ©rdÃ©s... â€žMit gondolsz, miÃ©rt vagyok itt?" - kÃ©rdezhette magÃ¡ban, de csak a messzesÃ©gbe rÃ©vedt, valÃ³jÃ¡ban nem is vÃ¡laszolt a kÃ©rdÃ©sre. Csak annyit felelt, hogy nincs, aki segÃ-tsen neki.

JÃ©zus nem
kÃ©rte, hogy bizonyÃ-tsa hitÃ©t. Nem vÃ¡rta el azt sem, hogy a vÃ¡gyakozÃ¡s akÃ¡r csak egyetlen szikrÃ¡jÃ¡t is megpillantsa szemÃ©ben. Tudta, milyen mÃ©lysÃ©ges az elkeseredettsÃ©ge, nem akarta prÃ³bÃ¡ra tenni. EmlÃ©kszel? JÃ©zus â€žVÃ•GYOTT arra, hogy... MINDEN szenvedõt meggyÃ³gyÃ-tson." Egyszerûen ennyit mondott: â€žKelj fel, vedd az Ã¡gyadat Ã©s jÃ¡rj!" LÃ¡tszÃ³lag JÃ©zus itt kÃ©t tÃ¶rvÃ©nyt is Ã¡thÃ¡g: a termÃ©szet tÃ¶rvÃ©nyÃ©t Ã©s a negyedik parancsolatot. â€žA TÃ¶rvÃ©nyadÃ³ nagyobb, mint a termÃ©szet tÃ¶rvÃ©nye, Ã©s a MindenhatÃ³nak megvannak az eszkÃ¶zei szÃ¡ndÃ©ka megvalÃ³sÃ-tÃ¡sÃ¡hoz" - (Ellen G. White: PÃ¡triÃ¡rkÃ¡k Ã©s prÃ³fÃ©tÃ¡k, 74. old.). De vajon valÃ³ban megszegte JÃ©zus e tÃ¶rvÃ©nyeket? A fÃ©rfi jÃ¡rt, magÃ¡val vitte elnyûtt, mocskos gyÃ©kÃ©nymatracÃ¡t, amiÃ©rt szombatrontÃ¡ssal vÃ¡doltÃ¡k, amire egyszerûen Ã-gy vÃ¡laszolt: â€žAki meggyÃ³gyÃ-tott, az mondta nekem: Vedd az Ã¡gyadat, Ã©s jÃ¡rj!" Õ, aki lÃ¡tszÃ³lag figyelmen kÃ-vÃ¼l hagyta a termÃ©szet tÃ¶rvÃ©nyÃ©t, arra szÃ³lÃ-tott fel, hogy megszegjem a mÃ¡sikat is. â€žA termÃ©szet Istene, tÃ¶rvÃ©nyeinek alkotÃ³ja Ã©s irÃ¡nyÃ-tÃ³ja fel tudja hasznÃ¡lni keze munkÃ¡it szÃ¡ndÃ©kÃ¡nak megvalÃ³sÃ-tÃ¡sÃ¡ra" - (Ellen G. White: PÃ¡triÃ¡rkÃ¡k Ã©s prÃ³fÃ©tÃ¡k, 73. old.). â€žA zsidÃ³k ezÃ©rt Ã¼ldÃ¶zni kezdtÃ©k JÃ©zust, mert szombaton tette ezt" (Jn 5:16). MÃ©g ilyet! MindenkÃ©ppen olvasd el az 5. fejezet tovÃ¡bbi rÃ©szÃ©t is!

Mennyiben
vonatkozik mindez rÃ¡nk is? Ã‰rtÃ©knek tartjuk, hogy JÃ©zus az idõ Ura is? A. W.
Tozer Ã-gy fogalmazott: â€žCsak azÃ©rt lehet ereje Isten szavainak a BibliÃ¡ban,
mert Ã¶sszefÃ¼ggnek Isten szavÃ¡val, ami a vilÃ¡gegyetemet tartja fenn. Isten ma is
hallhatÃ³ hangja teszi mindenhatÃ³vÃ¡ az Ã-rott IgÃ©t is" - (A. W. Tozer: Best of Tozer, 21. old.). Isten, Ã©s nem
ember fektette le a szombat meghatÃ¡rozÃ¡sÃ¡t a TÃ-zparancsolatban. Isten felhasznÃ¡lja
az Ã¡ltala teremtett dimenziÃ³k Ã©s tÃ¶rvÃ©nyek bÃ¡rmelyikÃ©t, mindegyikÃ©t, mÃ©g azokat
is, amelyeket ember meg nem Ã©rthet. Mind rendelkezÃ©sÃ©re Ã¡llnak, hogy a
vilÃ¡gegyetemben megvalÃ³sÃ-tsa cÃ©ljait. VÃ•GYIK rÃ¡, hogy mindannyiunkat, TÃ‰GED Ã©s
ENGEM is meggyÃ³gyÃ-tson. Mind bûnÃ¶sÃ¶k vagyunk, koszos gyÃ©kÃ©nyszõnyegÃ¼nkÃ¶n
Ã¼csÃ¶rgÃ¼nk. Nem kÃ¼lÃ¶nbÃ¶zÃ¼nk attÃ³l a szegÃ©ny betegtõl, bûneink juttattak ide. Az
idõ, emberi dimenziÃ³nk egy rÃ©sze, vagy a termÃ©szeti tÃ¶rvÃ©nyek egy Ã¶sszetevõje
szintÃ©n JÃ©zus rendelkezÃ©sÃ©re Ã¡ll, hogy Ã¼dvÃ¶ssÃ©gÃ¼nk Ã©rdekÃ©ben felhasznÃ¡lja.
Vajon mi is felkelÃ¼nk Ã©s jÃ¡runk? Most? Vagy kÃ©sõbb? Mikor? Ã•m â€željÃ¶n az Ã³ra, Ã©s
az most van, amikor a halottak halljÃ¡k az Isten FiÃ¡nak a hangjÃ¡t... [Ã©s] nem lesz
tÃ¶bbÃ© idõ" (Jn 5:25; Jel
10:6).

Â

Robert Holbrook